

Uzskaitesamā:

„Baltijas Semkopja“ Administrācija, Ābr-Nīgas Kalku-ecēla № 14, Puhziņu Sederta un beedra grahmatu-bodē. Bet tam Nīgā: Altberga un Kapteina grahmatu-bodis. Zītās pilfēhtās: wifās grahmatu-bodis. Uf lauleem: pee pagastu-walhem, mahzitateem, skolotajeem, zc.

10. gads.

Rīgā, 15. novembrī.

Makša ar peesuhstifšanu par wafu:

Ar Peelitumu: par gadu 3 rubl., bej Peelituma 1 rubl. 60 kap. Ar Peelitumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 60 kap., bej Peelituma 85 kap.

Makša ekspedizijā un grahmatu-bodis faņemot:

Ar Peelitumu: par gadu 2 rubl. 50 kap., bej Peelituma 1 rubl. Ar Peelitumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 30 kap., bej Peelituma 55 kap. Peelitums ween par gadu 1 rubl. 50 k., par 1/2 gadu 80 kap.

Baltijas Semkopja redakcija, administrācija un ekspedizija atronās Ābr-Nīgas Kalku-ecēla Nr. 14.

Saimniecības nodala.

Par kahrflu rihstifschu audsinaschānu.

(Beigums.)

6. Kahrflu greefchana un apstahdaschana. Kahrflu audsinatajam naw jagaida daudi gabus uf sawa darba augelem, tā peemehrom ahbeku dabrineekam. Rihstifsch greefchomas jau pirmā gadā, neween illeetaschanas dehl, bet ari tapeh, lai faktu pudurs atkal jo fpehzigati dshitu nahlofchā gadā jaunās atwasas, jo diwgadigas rihstifsch ar sareem naw wairā til demwigas isstrahdaschoni. Labakais greefchanas laiks ir pawafari lapu plauftamā laikā, la til mifa atlez, tā tad jau aprila mehnefti. Wafarā greeft ir par wehlu, kahrflu augamā laikā, jo tad wina ir mihstī, fuloti, traufli un mas derigi pihfchānai, otrahrt ari faktu pudurs wairā fpehzigati nedihš jaunās atwasas. Zagreesch semu, lihdi ar semi. Nograesfās rihstifsch war pahrdot ari ar wifu mifu, bet fchahs aiseet daudi lehtati, nekā nomifotās, rihstifsch til flifktās, lihstās un negludas buu tā illeetaschomas, labās wajadhes weenumehr mifot. Preefch mifofchānās ir preefch dshis instrumentis, gandrihš tā spailēs, lozam rihstifsch zaumwelfot mifa nolobās. Scho instrumentu war dabut apstahditees pee latra kurwipina, warbut la to ari dabus pirkt dshis leetu bodēs; warot tam lihdschu ari pats no koka taifti. Nomifotās rihstifsch islofch brijwā gaisā uf kahrflināhm, tas zaar fiekem stahw pageltās, lai wina tur isfchutu. No leetus rihstifsch jafargā, jo zītadi wina baltā krahfa famaitajās. Pee laba laifa jau weenā deenā rihstifsch bus faufas; tahs nu kuhdās feenomas un wiflabaf tumschā, faufā weetā nolofchomas.

Rihstifschu greefchana tahdās weetās, kas pawafari stipri uspluht un tadehl naw pee-ectamas, jaisdara rudni, bet ne agraf, tā peh; pilnīgās lapu apstahdaschānās. Rihstifschu kuhli tad jauiglabā pa seemu faufā, mehā weetā, kur wehstch newell zauri, tā fahdā fchekubni waj paleewent. Pawafari, lai mifa atlektu, jaleel kuhli ar faweem reigaleem tahdās 3—4 zellas dshis uhdenti, tahdā mahrtā waj upē, kur wina til iigi paleel, kamehr mifa ir fwabada un labi nolobama. Ja ari pawafari greefchū kahrflus newar tulin apstahdat, tad tee lihds mifofchānai ari stahwu jaestahdina un jatuc uhdenti.

7. Pahrdofchana. To masumu, ko pirmās gads mantošim, warefim pahrdot tepat muhu kurwipineem. Pehz, kad rihstifsch rafhofchana notiktu leelafā mehrtā, tad waretu fuhrit tahlaf, it ihpafchi uf Peterburgu. — Pilsalma dahrfneelš S. Gōggingera lgs, Nīgā, uf turpat noturefās Baltijas mehstlopu beedribas fapulzes (5. fept. 1883) usmudinaja fapulzejufchōs mehstlopus un leelgruntneelus, fahft puhletees ar eeneffgo kahrflu audsinaschānu un lifa fapulzei preefchā, ari tahs zenās, kuzās Peterburgas kurwipinis, Dregar lgs, winaam peefuhstifsch, tahs apstahdomas par wibejohm Peterburgā. Tur malfajot par tuhstoti rihstifschu — 2 pehdu garu 50 fap., 2 1/2 p. garu — 60 fap., 3 p. garu — 80 fap., 4 p. garu — 100 fap., 5—6 p. garu 200 fap. — Kas fimalkafās, nekā fchahs, tahs pehrfot ar fwaru, 10—20 fap. mahzina. Gōggingera lgs ari peefshmeja, la winafch fowu majo krahjumu jau wairaf godus uf Peterburgu fuhstifsch par augschā minetahm zenahm.

Kahrflu audsinaschānu te nu ihsumā apluhlojufchi. Kas nebihfees puhliu, scho jauno darbu usfahft, tam wehl fahdus pahri wahrdus. — Eš nahlofchā pawafari pee fahda mahzita dahrfneela un eepheh; fahdu masumu stahdamo rihstifschu no labafajahm forteem. Zaur to eepahfhees wifdrifchaf ar forteem un waresf peh; leetat ari tahs fortees, kas warbut tamā pascha wees malā aug. Pirms kahrflus leez labā weetā, lai drihš eewairojās preefch tahlafas stahdichānās. Kad buhš greefch un igotawojis pirmās rihstifsch, tad tahs nef kurwipinim un rahdi, waj tahs buhš pareisi apstahdajis waj ne lai peh; sinatu pee leelafa wairuma pareisi igotawot. Pee kahrflu greefchānās, mifofchānās un tahlafas apstahdaschānās jau nemaf newajadhes remt sturos darbineelus, bet te bus derigs darbs behrneem, wejem waj fahdeem ziteem mafaf fpehigeem. un tā no wifahm pufem dshid leezinam, tad darbs atmetot labako pelau. J. Alster.

Par Baltijas privat meschu nolihschānu un audfeschānu.

Muhfu guberos fchaitahs pee tohm, kuzās teel deh-wetas wifā muhu walsti par meschu bagatahm. Ustafotees uf Zeelkreewijas gubernahm, kur jau preefch wairaf gadu desmiteem meschus fahfa nopostit, fchis no-faulums glufchi weetā, un tā tad nu eefahfahs patei

semei tā ari klimatam, izsettees fchahdigi panahkumi un turpinajahs arweenam wehl uf preefchu. Kur mehdi but pareifa jeb kahrtiga eedafschāna: tihrumds meschds un plawds, tur pastahw arweenam peeteelofchds mittums. Turpreti kur mehdi teel isuhzinati, mitrums nosuhd; semkopim plauja mafinojahs pret agrafajeem gadeem un beigās usaug tifa olfchū kuhmini ar behrfneem, kur pirmat falaja ofoli, leepas, fhowās; neween semei par krahfchānumu, bet peepilbija ari ihpafschēka mafu.

Is muhu trijahm prowizem ir kurjemē wifu wairaf kroza muifchu un fainneeku labi leelā fchitā, fahdehl tad fchāi semei ari daudi kroza meschu. Tā Widfeme la Sahmu fala, fahw tahlu pakaf un ja nemaldos, tad Zgaunijā atrodahs tifa weena kroza muifcha. Wifur, kur ween muhu semites ir kroza meschi, tur, paldees Deewam, ir ari kreetna meschu kopiba. Zil mehchā lihniju gadā janojehrt, tikpat daudi atkol ja-aw-dehsta, fahdehl kōti eewehtams meschu eedalit 100^o lihnijs (schlafds). Tas eeziknis, ko fchitā gadā fahda, nahs jertams fchitā gadā, tad war latru gadu nojirst weenu eezikni, bet turpreti ja-awstahda latru gadu tikpat leelā semei gabals ar jaunu meschu; sinams, klajums jais-wehle til leelā, la war ar nojirstu malku usliffi.

Geftatu par glufchi newajadshu peminet, la muifchās ihpafschneekam, kam mehch ir, tas jaedala gabalds, par peemehru: leelu meschu eedala 5 gabalds, un latrā gabals eedalit atkal 100 eeziknās. Tagad nu teel nojirst 5 eezikni, no fureem weens peeteel preefch muifchās goda wajadshās, turpretim 4 eezikni teel pahrdoti un eerehumimi eeripo ihpafschneeka fahatā.

Bet kā stahw ar privat muifchu mescheem? jatibild: wifpahri zeefti fliftri! Kaut gan wehl dahschahm privat muifchānu deefgan daudi mehcha, tad tomehr wairaf muifchānu meschu kopiba jau ihfā drihsumā nobeigfees. Scho ir nenolechjams fahs, kas fahdu reisi kōti breemigi atrehees. Rahdi gan zenschahs peh; kahrtigas mehchu kopibas un fader kreetna meschu kopiju, labi sinadami, zil daudi japatenzina pareisi un ar mehru isleototi mehstlopiwai un tamlihdsi ari meschu apfargafchānai. Dahcheem gan wehl ir atliezes semei gabals preefch deefgan leela mescha un preefch 70 un wairafi godeem stahweja tur krahfchū mehch, bet tagadeis ihpafschneelš jau fahchmis tahdā apstahli, fahdā tagad atronahs, tas ir, tur nekaf nawa bijufe pareisa meschu kopiba un tadehl fchi nekahrhriba turpinajahs ari uf preefchu. Schar un tur fahds atliezes mehchu kuhritis, lueu pat tamdehl ween wehl tura, lai idewigā brijdi waretu ari to paschu nolihst un pahrwehrt tihrumds, un newii lai eegahdatu jitu itpat leelu semei gabalu atkal tai weetā. It fewifchli tas apgabals, kur es dshwoju, eewehtrojams zaar neapfehlinatu mehchu kopibu. Preefch gadeem atrodahs fchit, ja nemaldos, Tarandā mahzijeel meschu kopis, tas bija ahfemneelš. Neween tahs muifchās mehchi, kuzā es dshwoju, bet ari apfoimeel muifchu mehchi bija wina pahrwaldē. Es wina nekaf zītadaf neredleju, tā waj nu weefojotees pa aplaimes muifchāhm, jeb atkal braufalejot, jo tad winafch brauja weedās no A. barona, B. barona... Neweenam mehcha kuhritscham nebija til leelā gods peefchirtē fahdu reisi eerudifit fawō pahni fawu augstako pahrwaldneeku. Sinams galu galā, fchis kundshāfch eeguma labifcha pafi Marixds no wifseem muifchās ihpafschneekem, kas ween bija winaam dahwajufchi fawu uitizibu. Weens is fchēem lungeem bija atrahds par labu usfizeet mehstlopiwai fahdam fawam agrafajam fulainim. Ra fchim teizamam wiftram, kas no fulaina isnahza galā par meschafungu, no mescha nebija nelahdas jehgās, tas nemaf man nawa fewifchli jauflawe. Utifufchēe muifchu ihpafschneeli krita malkās tirdshneeku nagds, tā laudis to fawla palamas labad par flugeneekem, un tā tad isposta pa preefchu fawu meschu un sinams neilgi peh; fchi jaisput ari wifai muifchāi. — Scho peefleehahs wehl klattu apstahlis, la latrā mahjas fainneelš, mahjas eeguhdamā par fawu ihpafschuma, eefkata par fawu fwehtako usdemumu, latru mescha kuhriti, kas ween atrodahs wina robechās, is-jirf bej schelafshibās, lai waretu eestafit tihrumds. Bet tam wehl eegroja gandrihš wifās muifchās, la fain-neelš eephehl mahjas bej mescha, jo lungs papreefchu teel isjirst wifus lokus un tad tilai pahrdod, tadehl fainneekam nahfahs jo wairafi malku pirkt, kaut ari kuzā isleeto fchagarus, bet preefch krahfchim japehrt malka tā ari preefch mahjas islabofchānās, tā ari preefch mahjas riblu fagatawofchānās.

Peefchm. no red. Ra fchi walmonafchāna mehcha ispostifchānās leelā glufchi weetā un ja pat jau ne par wehlu, to peerohda ari fahda barona wahrdi, kas runati ne desmit gadu atpatek; wifefch

*) Pehz 80 gadeem jau isaug kuhmas kōti.

teiza uf faweem fainneekem: behrni, netrafoteet ar mehcheem, weglaba-jeet un weefargeet tās; newes ilgi jagaida, kad malku pahrdos mahziteem un dah-gala bus neta konfekte. Scho barons G. mifa drihš peh; ta un muifchās tifa pahrwalditees preefch atraineel un behrneem no aishidneem un pilnwarneekem un sinams mehchi tagad uf jītahm mehchahm glufchi weetā, la war teefcham teitt, nawa lo behrnam fchuls-peli utafst; tilat weenat muifchāi K. wehl ir deefgan kreetnā mehchē ar buhmes koleem, un uf tagadeja muifchānu eestifschānu preefch-til e gabi atpatek ari fahla mehchu iswahrdet. Scho barona wahrtm bija L muifcha tur pat fainnās, robechās fagabhje; tos midame tapat atfahja leelus mehchus, bet tagad wairaf nawa atrodami la kuhmi.

Padomi fainneezibā.

Lai wifās ari seemā dehtu tik pat daudi pautu un til pat kahrtiga, tā wafarā, tad tahs tilai pareisi jahoro. Wifahm wajaga tapat stahdu, tā galas, t. i. wina organifozija ir tahda, kas panes baribu is fahdu un kuhonu walstis. Wafarā tahs faha semi un usmelle tahrus un fukainus. Bet seemā tahs tahrus un fukainus newar usmellei un tapeh; tahm jadod gala. De Sora, kufsch Parifēs turumā tura lihdi 100,000 wifu, dabon no isftrās wifās ikgabus lihds 22 dutfchi olu, pee kam wifās dehj gandrihš tā-pat seemā, tā wafarā. Scho rezultatu winafch peenahf zaar to, la tas fawās wifās kreetni ar gaku baro. Wifsch ir dibratawās ihpafschneelš un kauj iddeenā 22 firgus, kuru gaku wina wifās ween akeh. Pee tam tas fawās wifās par seemu tura fahfilitās (kuri-natās) telpās.

Sihpoku gultinu kopfchāna. Dahrfā jeb laufā jaimelle gaischa weeta, kuru arweenu faule apfchid. Seme kreetni jamehsho, ar gomu isfahrnijumeem tai laikā, kad fchpoki jastahda. Pee fchpoku eestahdichānās seme janolihdsina un ar wifu jeb gomu isfahrnijumeem janofaifa. Pee pirmās rawefchānās gultinas ja-awfafa ar loku pelneem jeb ari ar isfchateem atmeuu ogdu pelneem. Tā kopjot ari kōti smagā seme isaug daudi brangu fchpoku. Preefch fahdichānās ismelle wifu mafatos apatos fchpokus un isfchahw kreetni ehdrā weetā. Kad lasfi un fahnes nowihtufchās un nofaltufchās, tad tahs nogreesch un fchpokus fahafch kuhl, lo usfchā itā weetā, wiflabaf krahfchū turumā. Pawafari, marta beigās jeb aprifl fchpokus fahda 4 pehdu plarās gultinās (efchās), kuzahm wajaga but kreetni mehstlofahm un kur pagahjufchā gadā fahposti jeb ziti fahdi kuzās fahdi augufchi; gultinas jeb efchās par wafaru jatura it lihds no nesahlem. Tā fopdamā isaudsināf wefelu mahzina smagus fchpokus.

Wifsch dabon selta fposchumu, kad to ar dedfinateem un gaisā fahirufschēem (fahirufschēem) talfeem pužē (puleeri), jeb ari kad to peh; puleerefchānās ar smalki fahmalzinatu fehra un kribta maifjumu noberfē faufu.

Wifpahriga data.

Rahds wahrdē par darbibu un panahfumeem zaar to.

Zilwekem jastahda, jastahda dehl dshwibās utura, pahrtifās, opgehrtā un dehl dahchadahm zītahm dshwes wajadshahm. Kas nefe negrib stahdat, bet pawada deenas flinkumā un behdarbiba, tas ne kam neder, to peh; taifnibās newar dehmet por pilnigu zilweku. Tahds lihdsigs traneeem bishu wulā.

Pirms plafchaki runahm par teem dahchadeem dar-beem, lo zilweli stahda, apstahfchim ihsumā tahs dahchadas weetas uf muhu semei lodes, kur zilweli dshwos, un tā daba pate gabdajufe par wina dshwibās ufuru, tas ir, radijufe semi tahdu, ko wina no tahs dabu fawu pahrtifa. Seemeka un Pretseemeka semei lodes gali jeb poli awlahri ar muhshigu lebu un ledus juhrahm, un tā zeeffeme, kuzai robechās faweenojās ar fchahm juhrahm, ir til aufsta, la tur zilweli newar atraft derigas dshwes weetas. Tomehr tur nometufchēes dahchi mediteeli, kuzi medi tureenes swehrus, kuru ahdas isleeta preefch dahrgeem fahfoteem; wini tahdās ahdas pahrdod par augstahm zenahm, tirtotajeem, waj imaina tahs pret pahrtifās prejem. Tā fchēe mediteeli tur dshwos ledus un fneega starpā, kur wina neredf nekahdus jalus lokus un augus, kur weenmehrt seema.

Tapat semei lodes widutfcha dahā, ap ekwatoru, kur faules fchāi kōti karsti fwilina, pa leelafai dahāi ir fmifschu tufnefchi, kur leela karstuma dehl nefas newar aukt, no la zilweli waretu pahrtifit. Bet tomehr dahsch, kur awoti is semei iswerd deefgan uhdeza, kur upes pluhst zauri, waj juhras tumu, aug wifadi augtu kōti, pilni wijahrdafu augtu preefch zilweli pahrtifās. Kā

auglu kofli, ta ari daschadi ziti pahrtikas augi tur aug bes laut kahdas dehsichanas un lopschanas. Tahdas weetas zilweki dshwo un daba pate gabdajuse, ta teem daubj naw jastrahda, jo karstuma dehl wizeem naw jaruhpejags par apgehru, naw jabuhwe sipri dshwolki u. t. t. Wizu wajadshbas masas.

Ta tad noprotam, ka par daubj aukfi un par daubj karfi muhfu semes lodes widuttschi naw negil deriga dshwes weetas preefsch zilwekem, un ka tee zilweki, luri ihpafchi dshwo karstajads widuttschds, nefa daubj zita nestrahda, ka sawahl gatawus auglus, zil fatru reifi pahrtikai wajadshgs, waj pamedu putnus un mescha smebrus, kahdu tur daubj un daschadu.

Gluschi zitada, zilweki dshwes un strahdaschanas wihje tajds semes lodes apgabalds, tur klimats mehreni filts un mihligs. Tur zilweki isweizigi preefsch wifadeem darbeem un darischanahm. Wifseelafa data no teem lojy druwas uu audsina lopus, gabda zaur to pahrtiku preefsch sewis un ziteem zilwekem, luri strahda gitadus darbus. Schahdi semes apstrahdataji teel dehewi par semkopjeem. Odra eewehrojama zilweki data strahda isgatawojot wifadas dshwei wajadshgs leetas: buhwe mahjas, isgatawo apgehru un istaifa is loka, stilla, dsels, tehrauda, alwas, sudraba, jelta un daschada zita materiala daschadas leetas, rihlus un eerotfschus; tahdus dehwejam par amatneeseem jeb ruhneeseem. Ziti atkal isgreesch is loka waj isjeht is almira daschadus tehkus, waj daito bildeh, waj lojy musku, dseddaschawu u. z. Zaur wizu darbeem zilweki dshwe teel darita jaufafa un preezigala. Tahdus dehwe par mahfl-lineeseem. Atkal daschi ruhpiji un nenogurfsoschi pehta dabas spehkus un wizas noslehpumus, zenschahs wifada sira tos idibinat un saprast, lai sinatu, kahdi likumi walda radibu, jau neiffkaltamus un nesinamus gadus, un schahdi pat mafalee ispehrijumi un idibinajumi nahk par labu zilweki dshwei: tee paweeeglina wiza darbus un apgaismo prahru. Tahdus strahdneekus dehwe par mahziteem wizeem. Gewehrojama data zilweki walda sobenu sohdns, prot rihfotees ar daschadeem nahwigeem eerotfscheem. Tee teel dehewi par kazeiweem, par tehwijas fargeem waj par walshs spehku. Wes mineteem ir wehl daubj un daschadu amatu, pee luseem strahdadami leelas waj mafals zilweki pulzinsch peina few pahrtiku, pee luseem tee sawus spehkus illeeta gan few, gan ari ziteem par labu.

Zagad sferfim foli us preefschu un waizafim: Kuzd tautu un walshi wifreetaalee strahdneeki, ihpafchi tabdi, luri isgudrojuschki wifadas mafchinas, ar kuzahm neflaitamas wihfes un leeliffi paweeeglina un pawejizina zilweki darbus? Ee us scho jautajumu waretu dot flaidrafu un pinigaku atbildi, tad mums ta muhfu pafauls data, lura wifwairat kauschu dshwo, jaedada diwi leelas dokas, luras dehwejamas par Austruma un Reetruma semem. Austruma sem leelatas walshs un tur ari dshwo wairat zilweki nefa Reetruma sem. Pahre pimejahm walda wareni keifari, sultani, schachi u. z. Tur zilweki kartru sipras seenas daubj augstakas nefa Reetruma sem walshs. Tur walddneeki isdod tahdus likumus un tahdas pawehles, kahdas wizeem patihl, kad ari tee pawalstneeseem butu par nepanefamu fpaibu. Pawalstneeseem bes lurneschanas jadschwo pehz tahdeem likumeem un jaispida tahdas pawehles. Par Austruma semes walshim dehwe Kina, Japanu, Indiju, Persiju u. d. z. (ari Turziju).

Reetruma semes walshs ir zitadi. Tur mafal kauschu dshwo un wizas keifatu, kehniu un zitadu waidneeku walshs wifpabrigi naw til leelas ka Austruma semes walshs. Tur jau ari daschad brijhwwalshs. Reetruma semes walshu walddneeki likumu doschanas sira naw wairs til wareni, ka Austruma semes walddneeki; wizeem wifds swarigds walshs jautajumd sapraso ari pawalstneeku domas. Reetruma semes walshs ari kartru staryfeenas naw wairs til augstas un nepahrtahpjanas ka Austruma sem, tas ir: tur daschahm kartrahm wairs naw til daubj ihpafchu teefbu.

Par Reetruma semes walshim dehwe: Angliju, Franziju, Portugaliu, Spaniju, Belgiju, Hollandiju, Daniju, Sweedriju, Wahziju, Schweizju, Italiu, Austriju, Kreewiju un ari Amerikas brijhwwalshs. Schajas minetas Reetruma semes walshs wifzentigalee strahdneeki ir: Amerikaneefchi, Angli un Franzischi, ari Belgeschi, Hollandeschi, Sweedri un Wahzeeschi. Spaneschi, Portugaleschi un Italeschi wehl glehwali strahdneeki nefa Austruma semes eedshwotaji. Amerikaneefchi, Angli un Franzischi ka wifkreetnalee strahdneeki ari wifbagataki, bes Spaneschi, Portugaleschi un Italeschi (tikai kahdas retus libdsi neslaitoi) turpreti toti nabagi.

Is ta noprotam, ka kreetna, uizihliga un sapratiga tauta spehijuse eeguh mantu un libdi ar to eewehrojama stahwolki pahre zitahm tautahm un walshim, un ka tahs walshs un tautas, tur zilweki glehwi strahdneeki, palisufchad us semala mantibas un lablahjibas stahwolka un ka tahdas daubj ne-eewehro, laut gan wizu walshs platumus un eedshwotaju statts naw mas. Tahdu walshu un tautu stahwolks mums leezina deesgan flaidri, ka darbi un nefas zits, ka kreetni darbi un prahtiga dshwe tautahm palihdsjeschus un palihds aifneegt augstaku stahwolki. Tadehl tad, ka Amerikaneefcheem, Angkeem un Franzisheem leelala bagatiba nefa zitahm tautahm, wizi ari wairat eespeh ispehiti un ihaudit wifadas leetas, un wifus tehrius, las pee tam atgadahs, weegli peezeest. Wizi nejuht nelahda roba, kad ari simts tuhlfioschi un miljoni por tahdeem ispehtijumeem un ismehginajumeem iseft, tuhlin fahlamu nelahda labuma nepanahkt, wizi pehti nemitedamees, lamehr pehdigi panahk labu rezultatu, zaur to wizi atfedi dabas noslehpumus un ar to neween few, bet ari wifai zilwezei fagahda labumus.

Tadehl tad ari atgadahs, ka pa leelakai dakai wifas labafas mafchinas un darba rihki Amerika, Anglija un

Franzija teel isgudroti. Tadehl schis trihs walshs un tautas wifa pafaul teel eewehrotas un flawetas.

Wahzu tauta pehz sawa leeluma un isglitibas eezem gan ihsti eewehrojama stahwolki, bet mantas sira wiza daubj nabadsigala nefa Amerikaneefchi, Angli un Franzischi. Tadehl Wahzeeschi newar pahrtahdat tahdus leelus darbus, kahdus minetas trihs tautas spehji pahrtahdat.

Blaschaja Kreewija, tur pehz wizas daschadeem apgabaleem ari daschads klimats; gan wifaulstalais (pee seemeta ledus juhras), gan mehrens (widjesas gubernads), gan ari ihsti filts (pee Melnas juhras un Kaukasija). — Kreewija miht daschadas tautas, no kuzahm daschad (ka Kirgisch, Kalmuki u. z.) dshwo wehl nomadu wihse, tas ir; negil nenodarbojabs ar semkopibu, bet pahrtteel no loju audsuafchanas un medibas. Kreewijas ruhpeeziba un amatneeziba wehl toti mas usplautufe, tadehl wizas eemihneeku wifseelafa data nodarbojabs tikai ar semkopibu, lura ari wehl eezem deesgan wahju stahwolki. No wifohm Kreewijas tautahm Soma wifwairat zentufchees klut libdsi zitahm Reetruma semes tautahm. Klimata sira Somija deesgan nabadsiga, tadehl ka wiza stahw ihsti tahli seemelds un seme gluschi klintaino, ar tikai plahnu wifslahru tahdas semes, las augeem dod baribu; bet tomehr Soma ir prahtiga un ruhpiji semkopiji un prot isdabut is sawas neaugligas semes ihsti daubj auglu. Somija plaufti wifada amatneeziba, tirdsneeziba un moderneeziba, kas Soma tautai atmet eewehrojama pelau, ta wiza ari bagotibas sira pahrafa par wifahm zitahm Kreewijas tautahm. Kad waiza, tadehl Soma warefuschki tift pee tahda laimiga stahwolka? tad ja-atbild, ka wiza stahwolks bijis laimigs; wizi nefad naw pafinuschki tautu un zilwezes nospedeju — wehrdsibu, bet alafsch bijuschki swabadi. Ihpafchi no ta laifa, lamehr Somija nahlufe sem Kreewijas pahrwaldibas. Soma tautas liffens jo wairat labojees. Soma ari itiu labi faprot, ka skolas ir ihstas tautas zehlejos, tadehl wizi toti ruhpiji gabda par skolahm, luru wizeem daubj un wifadu, wizeem neween gara apgaismoschanas, bet ari amatneezibas, semkopibas, faimneezibas, fugeezibas, tirdsneezibas u. t. t. skolas.

Un muhfu mas, strahdigu Latwju tauta? Kahdus panahlumus ta eeguufuse zaur fawu darbibu? Nu — par to waretu daubj runat, bet naw wajadshgs runat, tadehl ka katram zeem. Istajam sinomi tee apstahki un schlehrfli, las Latwju tautai leeguschki tift pee laimigala stahwolka mantas un isglitibas sira. Bet ja Latweeschi paturehs fawu, no fentisheem mantoto kreetnibu, tschalibu, rofibu un zentibu, tad ari wizi nahlamiba warehs eeguh labalus panahlumus zaur fawu darbibu un pafchi ween haudit fawa darba bagatos auglus. Schi zeriba lai muh pasfubina strahdat, gabdat un zenstees.

L. Kujeneets.

Daschadas sinas.

No eefschemes.

Newele isnahuschas awifes „Heimath“. idewejs un redaktors, Harri Janfens, ka „Wald. Wehstneess“ sira, 24. oktobri preefsch wifwaldei darijis sinomu, ka wifsch schis awifes idoschanas teefbu nodemis bofeefas un rabtes adwokatam, Fr. Grofwaldam, Rigd. Pehdejam ir atwehlets tijis: 1) awifi „Heimath“, las libdsi schim isnahza Newele, turpamal isdot Rigd; 2) wizu isdot, newis wairt weentrei nedela, bet il deenas, un 3) un 6 rubl. ar peesuhfichanu. — Par redaktoru ari turpamal paleel H. Janfen kgs.

Sakerts blehdis. 26. oktobri sch. g. ka „Rig. Zita“ sira, Nowo-Aleksandrowskas aprinki, Braslawas pagasta waldee pagasta sfrihweris, Wirksis, bij isdshs 3229 rbl., eegahdajees pezas wiltigas pafes un tad laidees lapas. Schejeenes polizijai laimejabs otrdeenas rihda scho blehdi nofert no Jelgawas us Rigu atpafat brauzot. Pee wiza atrada wehl flaidra nauda 2300 rubkus un daschad wehris-leetas. Wifsch hij apmeiees tahda schejeenes weefnija, bet pat wairat usurejees Mastawas Ah-Riga.

No Dubultem. Daschds laifkrattas bij lasams, ka Dubultu draudses skolotaju un ehrgelneeks Weirona kgs swinejis 25 gadu amata srehkhus. Pehz laifkratu sinajumeem srehkti isdenusches patihlami, brangi, — bet ne ta patihlami tee hijuschki Dubultu draudses lozkeem, kahda femischka eemefla dehl, luresch newar palik newilts pee atlahitibas.

Ka jau hij sinas — Dubultu jautta fora dseddataji falasijuschki pa draudsi 150 rublu naudas, to gamilneeku apdahninat un eepreezinat. Scho naidu falasija no Latweescheem, no Latweeschu draudses, jo Dubultas nemas naw Wahzu draudses, — til pa salumu loifu luteriskd basnija notura ari Wahzu waloda Deewkalpochanu un parestizibas basnija — Kreemu waloda. Bet la nu zeentee dahwanu falasitaji un pafneefseji illeetaja sawahlitas mihlesitibas artawas? Negriju nefa teft par to, ka Dubultu dseddataji negribeja wizu neprata gamilneekam, par wiza puhliku atshschanu basnija un skola, pafneegt nefa preefshjigaku, perderigaku, ka zigaru eesefama. Bet gan par to gribetu no Dubultu Latweeschu dseddatajeem — Juhfu stary, zeem. dseddataji, tafschu naw neweena Wahzeescha? — par to es un daubj ziti, gribetu atbildi, lamdeht zigaru eesefeloma likat simet Wahzu wahdus, ka ari, lamdehl tai pafcha waloda bij usraffis lawru wainaga lentei? — Tahdas leetas, ka sineet, top usglabatas; waj tad nu pehz gadeem kahds warehs teift, ka tahs dahwinajuse Dubultu Latweeschu draudses? — Tahda wihse Juhf Dubultu Latweeschu draudses mihlesitibas dahwanas eeset tikpat ka saudejuschki. Ja ta gribejat darit, lamdehl tad negahjat pee Wahzeescheem? Ari tas Juhfu nepareiso darijumu neartoisno

ne pa wagu, ka pee dahwanu demeejem peedalijees ari basnijas preefschneeks, las naw Latweescha. — Kai wifsch ari butu zitas tautibas, tad wifsch tomehr Latweeschu basnijas preefschneeks un wizam ari schads Latweeschu draudies gods jaglaba. Un schis lungs ari preefsch tam daubj par prahtiga, lai prahtu tahdu aplamibu, — un wifsch jau ari nebut naw Wahzu tautibas. Tomdehl, ja gribejat wizam femischku godu parahdit, newis aifstahwet draudsi, Jums wajadseja dsedat — wiza mahtes waloda — pa sweedrischi!

Ja, ari Wahzu dseddam Dubultu Latweeschu dseddataji apfweizinaja sawu wadoni un fenalo skolotaju wiza goda deena. — Kahda gan ihpafchi daliba pee tahda atgadijuma bij wahzeetiba? Waj tift ween ta, ka zeem, dseddataji mahzeja dsedat ari pa wahzifski? Jo negribetos wis tize, ka tift tahdu garu zeem, gamilneeks pa 25 gadeem pratis eepotet saweem zilkratejem audsfneem, eewehrojot ari wiza latwifsko atbildi us Wahzu apfweizinajumeem.

Daubj Dubultu draudses lozekli sipri lurn, ka wizu dahwanas ta tikufchad illeetas, un wehletos gan isflaidrojumu no saweem zeem. dseddatajeem, tur gan wizi kehuschki teefibu us tahdu aplamu pahdrofichibu, par launu un apfimeeku wifai draudsei. — 18.

No Winku pagasta var nelaimigo atgadijumu mums wehl peesuhfitts schahds pafschals sinajums: Dtrdeen, 16. oktobri nasliffa Babites ejaru Dubfchal-Ahru faimneeks Andrejs Dufschals, no Salas Rabanta sudmalam mahja braudoms. Wafso pehlti ar millu maifeem wehisch apfweedis, ta ka us glahbschanas newareja domas but; pehz ilgds un grehtas mellefchanas libi atrada til 22. oktobri. Wiza 77 gadus wezais tehws, ail leelahm schelabahm par sawu dehtu, nomira ari pehz trim deenahm. Swehtdeem, 28. oktobri, pulst. 2 pehz pufdeenos, is Dufschal-zeema Ahru-mahjam inefa dimus libkus. Releji nefa wertu garu zeku libdsi Annas basnija. Abi sahrti tifa basnija eesetti turu pee aliara. Mahfu zeem, draudies mahzitajs, H. Hartmann kgs, las ari bij nahjis pawadit, tureja ihfu, bet swarigu behrununu. Wizu klahfeschu krdis tika aifgrahbtas, daudseem ari afaras nobira. Abus sahrus eesika weena kapd. Dehls bij til 42 gadus wezs; wizu apraud atroine, weeniga meita, dehls, dimas mahfas, radi un draugi. Meers lai ir wizu abu pifschleem! (M. W.)

Wahrzena, Behrjones draudsi, ka „L. A.“ sira, pahrtahdata leela jahdsiba. Zeelmahte, atraitne, ar sawu dehtu septembri aifbraufufe us lahdam 3 nedekahm us Rigu. Pa to laifu mahja sagli eelausufchees gulama kambari un tur isguschki daubj dahrgu sudraba-leetu un smolus drehbju gabalus. Sahdsiba til tad pamamita, kad leelmahte pahrtahza mahja. Sagli wehl ne-efot nofert.

No Nujenes. Ihsd laifa muhfu meestina daubj jahdsibu notufschas. Turgotajam Wahrmanam bode nauda isfagta; sagli zaur pagrabu bija bode eekufuschki un abtruma til 40 rubkus atraduschki. Polizijai jau otd deena laimejabs saglus fasinat; un tee nosuhitti us Wolmeeru. — Kalki no 5. us 6. novemberi is Jdus pagasta noma naudas-flapts isfagts. Bijuschki kahdi defmit sagli apbrunojusches flintem. Nama eedshwotaji prel tahdu baru newidroschinasusches rahditees. Otd deena wairat wihru dsinusches palak. Stapi atraduschki kahda netahla mescha. Sagli bija mehginajuschki wizu atfahki, bet nebija spehijuschki, un tad, laikom istrauzeti, bija atshahjuschki to tur gulam. Stapi atradees nauda un wehris-papibrds libds 10.000 rbl. — Sihkatas jahdsibas noteel gandribs il nakte. — Winkenu skolotajs, Krause kgs, zaur skolu walda atshahdinats no amata un skola flehgta. Gemelid nesinams.

No Salas. Muhfu pagasta noteel daschadas dihwainas un sawadas leetas. Ne wifai fen atpafat zeem. laiftojeem wafschijju par muhfu skolas buschamu. Ne mafal raibi mums ari eet pagasta pafschwaldibas sira un wehl daschds zitas leetas. Ta mums muhshigas kibeles ar sawu sfrihweru buschamu un sfrihwereem; newaram un newaram tift flaidribu un pee ihsta postahwiga sfrihwera. Ta tas jau eet gadeem, ta ka tahdas nekahrtibas efam raduschki eestatit par labrtibu. Ka atzeros, 1873. gada, wezais kellers jeb draudies skolas skolotajs, kesteris, ehrgelneeks un sfrihweris saudeja wifus schos amatus, to tam weguma un flimibas dehl grehti nahjabs ispidit, un tos uszehma wiza palhga skolotajs. Wezais sfrihweris u. t. t. bij sawds amats wez tapis un ari nowezojis. Un ka jau wezu laifu zilweks, wifsch sawds rakstas ari wehl nebij flaidribu ar teifumu labrtibu un interpunziju, bet pagasta darischanas wifsch tafschu ispidija. Jaunais bij pawifam zils las. „Kanzeleas sira“ wizam bij til warents, ka to faprasit nebij nelahda neka leeta. Ta ilgi wehl no teem laikeem laudis doudsinaja wahrus un teifumus no fcha warenta sira, ka peemehram: „tagadiba“ — „taloziga“ — „warbutiga kesternija“ — „waret domat gribet likt ispidit“ un zitus. Isnahza skolu wifwaldees nofazijums, ka draudies skolotajam naw brijhw ispidit pagasta rakstu medeja amatu, un seelajam walodas pratejam bij sfrihwera amatnisch ja-astahji. Tad nu atkal wezu wezais sfrihweris, las pa tam bij palizis bes pelnas un mailes, eeluhdsjabs schai amata par — pagaidu sfrihweri, kad no ulraugu teefas apstiprinajums nebij dabujoms. (Ka no fchi peemehra noflahstams, tad no torefejeem pagasta wadoneem daubj las bij panahlamis zaur luhgchanahm.) Ta nu wezais, neapstiprinatais sfrihweris ispidija atkal sawu amatu un taja palika, lamehr 1876. gada wafara aifgabja Deewa preefscha. Nahja atkal jaund sfrihwera wehlejumus un ar to ari jaunu nefahrtibu laimeis schaf leeta. Toreisejs pagasta wezafajs bij eedomajees, nesin no kahda gara eekufinat, likt eewehlet par sfrihweri sawu 16 gadus wezu dehlenu, luresch nefen atshahjis draudies skola, sawas sinofchanas bij gahjis papildinat pee otra, mafolu behrnu skolotaja. Pag. wezafas eedomas, sawu behrnu likt eewehlet par sfrih-

weri, isdemahs spibdoschi, jo pee balfoschanaas taas dabuja balfu wairumu pat pahfawu pehdejo skolotaju. Kam mafafas weetas un algas deht bij atkauts peenem fcho amatu. — Bet par fawu nelaimi wezafajs wehl latram gribeja eeteit, ka wira dehl pilnigi lifumigis ftrihweris — ka ftrihweris naw nelahds pagasta amota wihrs. Bet kotris tahdu ifskaidrojumu nepeerehima par pilnu. Domehr, kad wezafajs ar waru gribeja paturet taisnibu, tad wixam parahdija, ka ftrihweris ir gan pag. amata wihrs, un to panahza it weentabrfchi gaur tam, ka pagasta teefas preefchfehdetajs prafija opstiprinatu ftrihweri. Utraugu teefai leedfotees to darit, teidamai, ka behrnu nedrihft apstiprinat, pag. teefas preefchfehdetajs atfajija, ka tad lai wixsch ar behrnu fehsch kopä pee teefas — uf kam bij balle beigta ar jauno ftrihweri. Nelihdseja ir tas nelo, ka pag. wezafajs fawu dehlenu lifa wehl reis no weeteefeeem ewehlet. Jaunajam ftrihweritum pehz kahda gada amota pibifchanaas bij ja-atfahjashs. Nu ewehleja par ftrihweri otu skolotaju. Bet pag. wezafajs atfal uf fawu galwu peerehima otu ftrihweri un ezeftajam ftrihwerim nenodewa neweena pag. teefai eenahlfucha rafsta, bes lad wira ftrihweris pee teefas nefehdeja, tos patureja pee fewis. Neftin zil ilgi tas ta butu gahjis, kad ewehletais un teefas ftrihweris, redfedama, ka newar ftrahdot fatiziba, atfajijashs no amata. Gezehta tad wezalam par wafifchana ta apgadato ftrihweri. Domehr, kad tas faweeem gabdneefeeem nepalifa ilgi ufzigis, bet pahrgahja uf otu pufi, tad fchee to wihda un fkauda, un kad bija atfal eemantofufchi pagasta ftrihweri, fo pa tam bij faudejufchi, tad to pehz nepilneem 6 gadeem nofuhdseja un atzehta no amata. Pehz tam, 1883. gada „ufstumeja“ atfal jaunuma deht atzelto ftrihweri, torefeja pag. wezala dehtu. Bet par pofiu, tam wehl nebij wajadfigee gabi, tamdeht no otras pufes tam ifgahdaja atfal atfawku no mihta ftrihwera amatira. Nu ufzehta atfal draudies skolotaju par ftrihweri, kam pehz ffolu wifflomifchias nofajijuma gan naw brijw but par ftrihweri, bet pagaidam, kamehr jaunajam ftrihwerim peaug lifumigee gabi, winam tas efot atkauts. Bet nu ka no pawafaras jaunezeftais ftrihweris wehl naw ufzehmias amatu, un pa to laifu atzeltais ftrihweris ipilda pee pagasta teefas un waldeh wifus darbus un parahfa rafstus; tad no ouglafas pufes gan efot nahjis ftingris brijdinajuma, lai bes lawefchanaas ezeftais ftrihweris top nofehbrinat un ufzem amatu. — bet mahzitajis leedfah skolotaju uf til ifbu laifu, til lihds fchi gada dezembrim, fwehriinat par ftrihweri. Wixsch fafa, la gaur to til ar bijafchana ufstatamais eefstadijums fluktu faimots, un wixsch wehl waretu waj faudet amatu. Kai zelot rifrigu ftrihweri, un ka peenabltas, uf trim gadeem, tad wixsch bufshot fwehriinat. Ja-af-fibft, ka zeen. mahzitajam pina tafniba, bet muhfu pagafst pa tam bes ifhta ftrihwera, un mehsh brijhna-meesh ween, newaredami ifpraf, ka tas faderas ar lifumeem, ka atzels ftrihweris ipilda pagasta wifas ftrihwero darifchanaas. — Salneefs.

Wezpufifcham fefa. Widssem, S. draudse, man kaim nös — bet uf kuru pufi? to atmini patš, zeenies lahtajs un mihta lahtaja, — dshwoja brangš un imuidis jaunpufis. Es faku — nudeen, diichans pufis! un pateef, patš bija ari glufchi lepns uf tam. Swehtde-näs braulaja ta ap prezfchanaas laifu, pa preefchu pa fawu nowadu, bet — ta jau prezejatam weza libele, ka bruhiti deguna galä nefad newar faredset, tai flatas pahri un zere uf freetnu laimi un fkanofchu puhru tikai kaimizu lungu nowadda, kaut ar 10 juhdschu tablumä. Sinoms, zeribas pilnäs jaunawinas juhtäs gan wogodatas, ka prezineefš nahf if tableenes un lepojäs, ka winaas flawa tablu jau ailpluhduse, ka pawafaras burbulofofchš ftroufifchš no fainira uf lejima dodamees; ufzem laipni tablu prezineefu un pazeenä mahmiras zepteeem rafscheeem un feeteem feereem. Prezibas jau waretu pehz otras fafaredfchanaas nofwinet, ja par nelaimi wafaulä nebutu wezmahfas (wezäs jumprawas). Us greifirdibas, ka wafchäs eeflibdejufchäs wezmahfas ifchinä, eefchuffi tablu melletai feltenitei kreifaja auftinä: kas tad par prezineefu, kas til tablu nahf? tas tilai tahds ofcheris! es finu glufchi labi, turpat kaimizäs, ta fagit deguna galä, wixam meifchäs papilnam un freetnas pee tam, un tahs tas gaisa grabhellis apfmahe un nexem, ta tad tewid netif wixsch nepezeheh. Geftchulfeifchana auftinä meifchais ifden tuhlin prezibas leefmas if farfi pulfofchäs mihlefifchäs ftrifninas un meifchinas faifliba atwehfnajashs ta bahrenites basas lahjinäs rihta rafä gofninas ifdenot.

Prezineefš pilnäs jaufahm zeribahm un daudsgadeem rehfenumeem, fo wifu ifdarishs ar puhra lihdsi dabuto naudivu, eeronahs norunata deenina pee tablu melletas lihgawinas, firgu atfahj durwu preefchä, patš eefchmauz iftabä — ta ziteif faglaga gowä no pulka rufdu laukä — bet tawu brijhnumu! — firge neefel wis ifjubgä, bet peefees pee fchoga wabizahm; preti wis nenahl lihgawa, bet weza mahite; — tehws nefweizina wis: mihltais inots, bet, zeenies lungö! Wifš apfagteefes! mihlefifchäs kandidatam nofkeem drebuli pa faulu louleem, ka kad ap-leetä ar aufstu uhdeni! Walodas ari labi neweizahs, un baidu pilnäs drihš ween fozem fawu lahifcha paf Martindäs, tas ir: teel it laipni ar nofcheplofchana atraidis. Schahdas lefas prezibas kandidatam atgadijashs befschi ween, kamehr palifa par wezpufifcham un protams tad ari ar atraidifchana un apfalifchanaas tapat apfaradinajashs, ka nerahinis behnäs ar pehreenu, — par to wairä nelo neifstafija un nema nebeddajashs. Kai gan, negribu teefcham pahfipiblet, fahdas 100 reifas bruhiti ufwanajis, ja ne 200 reifas, un til pat daudš reifas atraidis, tomehr arweenu lubfojashs uf tableeni un kaimizi wira laiti labi wafhdami, pee katras fatifchanaas eefstafija bruhites uf wifam wafauläs malahm, uf lurenä ari tulin dewahs, bruhiti ne redsejis nedf finajis — ufzunat. Arweenam nela ne-eguwis, ta tilai apfmeeflu, fafafkatija pehz ilgeem gadeem un daudš brauzeneem, turpat lai-

mindäs, ta fagit deguna galä, few bruhiti un mahjas wehl flahu. Lepnis uf tam, ka daudš zelojis, leelijashs patš, ja ne wairal, tad tafschu fawä prahta, ka gudrs efot tapis un uf to atbalfidamees, ari apnehmahs it gudri wifu ifdarit. Bruhitei mahjas un wafcham mahjas un bel tam wehl namš Rigä, nofehdsia ar bruhiti kontraktu un lifa opstiprinat, ka tos, kas atfahpjas no fama apfolijuma, no prezfchanaas, atdod fama mahjas par amafku otram, tas ir, ja bruhite atfahpjas, tad wezpufifcham peefchit bruhites mahjas; bet ja bruhitans atfahp-jashs, tad bruhite dabu ta namu wifcheta. Bet, ka jau finoms; feeweete peekrahpa gudro Salamanu, kur nu lai nepeekrahpf wezpufifcham? Ta ari muhfu wezpufifcham tagad notizis. Bruhitei zits mihltais bruhitans eegadisees, un tadeht lai nefaudetu fama mahjas, ifgudrojo, wezpufifcham peefchit zour niteem un fiteem, lai atfahpfoš no prezfchanaas, tadeht to peefobo, nerro, wabrhdina un fairina, brauz basnizä ar otro bruhitans, bet wezpufifcham neatfala un wezpufifcham pazeefch wifu — johus fafodis, jo fchehli fchirtees no nama wifcheta, un lihdsielkus nelahdas neatrod, zaur fo pedabut bruhiti pee wahda laufchanaas. Ta nu abi dimi bes laulibas, lifai zaur mah-jahm weens pee otra faifitit til fipri, ka pazeefchahs weens otra pahfahpnumus, ka wifu mihltaee laulibas laudis. Neh nu, falaulati zaur mahjam un tomehr ne wihrs — ne feema!

If Zalgawas rafsta „Zgai f. St. u. L.“ ka 30. oktobri kahds pagasta amata wihrs gribejis kahda Zalgawas atfahfta kafe pahrdot dahchus fama pagasta wehrit-pawihrus, to ftrapa ari diwas prehmiju biletes. Prehmiju biletes apraugot, waj jau naw amorfifetas, eerehdnis atradis, ka weena bilete jau 1879. g. winne-jufe 8000 rublus!

Zehkufstates atjaunoto Swehtigara basnizu wira nedelu eefwehtija mitropolitš Platonš. — Schi Swehtigara basniza, buhweta 17. gadu-fmtena otu pufi, ir ta wifwezofä ftrap tagadefahm Baltijas basnizahm un fahw tamdeht pee fchejeenes Arweem leela zeenä.

No Peel-Swehtes. Sefideen, 13. oktobri fch. g. muhfu fcholas mahjas tumunä ftonis nobalija preefch diweem ifdeenejufcheem faldateem mefcha femi. Katris no wineem dabufchot fefchäs puhwetas. Tilai tahdi ifdeenejufchi jaldati bufshot dabut femi, kuri bijufchi deenafä pirms wifpahbriga kara deenafä lifuma ewefchanaas. Ari jau 1870. gada tika no Peel-Swehtes muifchäs lauleem 18 ifdeenejufcheem faldateem seme peefchirta. Toreis dabuja katris tikai trihs puhwetas. Wifa jita muifchäs seme tapa ifdalito preefch falpeem, fatram 15 puhwetas. No muifchäs lauleem 25 kapi dabuja femi. Pate muifcha ir nodota preefch falamahm. — Dfidam, ka ari daudš jidäs widds fropa seme ifdalita ifdeenejufcheem faldateem, ka par peemehru Wirzawä, Wez-Platonš, Wehfmufchä u. t. t. (L. A.)

Perkones pagasta namä efot nafki ftrap 1. un 2. nowembri nauda ifagta, ka dšird, lihds 1500 rubli. Sagtis pamatu ifragis un zaur to eelaufes eefchä.

Terbata. „N. D. Ziga“ rafsta, ka jau atfal beigufchees zaur nahwi dimi blehfti, kuri kritufchi wafchu teefafchanaas teefnefm par upuri, jo tautas dufmas nebut negrib remdeetes par ufbruhlofcho femes pofu — firgu fahdifu. Ka dširdams, leeta ir fchahda: 28. oktobri nomiris pahri par 60 gadu wezais K. Adiw, kas breefmigi bija tizis pehrits un dauftis. Nomireja glabofchana atradashs weens fagis firgš. Schinis deenäs fahbra weenu blandoni J. Karmu, kas Rundingä firgu bija nofadis, un fuhitija pa etappu uf Terbata. Ka lifahs, ari fchis bija toti fipri fhis, jo tulin wira wajadseja nowest uf flimnizu, kur tas drihsumä nomira. Uffatotees uf fcheem behdigeeem atgadijumeem, jawhlahs, ka fods par firgu fahdifu tiftu ufiftis daudš bahrgafs, lai wifpahbrigäs laufchu dufmas neremdetos fchahda pat wihft, ta fchäs abds minetäs atgadijumäs.

Dinaburga. Par 26. oktobri notufchö nelaimi Dinaburgas-Witefklas dsheljeä, „Nifchf. Wefta.“ pafneefs ifchahdas fhlafas firas. Starp Poloztas un Borlomitfchu ftanzijahm atrodäs diwas peeturamas weetas, Barawufa un Adamowa. No Dinaburgas nahdamam brauzenam wajadsejis peeturat Adamowä weenu minuti un Barawulä 4 minutes, lai no nahlofchäs ftanzijas faenatu pa telegrafu finu, ka war tahlat brault. Bet tilihds brauzenš if Borlomitfchu ftanzijas ifbrauzis, te glehwee brauzeena waditaji, tillob mahchimis un kurinatajs, ka ari fonduktori eemigufchi, zaur fo laifam abahm peeturamahm weetahm bes apftahfchanaas pahraulufchi garam. Til fo lahdu pufotru wersji Barawulu ftanzijai garam pahraulufchi, te brauzenš ufstrehjis if Poloztas nahlofcham preefchu brauzenam, Abas lofomotives efot glufchi plafanas fapfeetas, 11 preefchu wagoni fadragati drupatu drupotäs. Sem drupatohm atradufchi dimus lihds; otra brauzeena mofchimis breefmigi fadragats, wira polihgs pawifam no twaika latla nopluginat, furinatajs leeläs fahpäs miris. Gewainotos nowedufchi Dinaburgas flimnizä. Ta tad fchi nelaimie notufufe weenigi zaur to, ka wif brauzeena waditaji nepeerdodamä wihft appulufchees, brauzenam efot pilnä gahjeenä.

No Witefklas pufes teel „M. W.“ finots, ka tur wehl dahji apgabali no mefcha fwehreeem apdroudeit. Schee neween aplaupa eedshwotajeem beidlamo lopizu, bet ari dahchreis leel wifai fahdichai peedshwot breefmas. Ta 3. feptembra wakarä Ifch, muifchäs mefchäs (Ufwiatas aprinkš) ifdšuda breefmigu trofknš, kas arweenu wairal wiflahs uf malu. Koli lubja brackfchadami. Breefmigi flazi lauzeni un ruhzeni atflaneja mefchä. Likahs, ka plehfigee mefcha fwehri zihnitos uf dshiwibu un nahwi. Teefcham ta ari bija. Mefcha mala, netahl no fahdichäs bahlaja mehnes fwofchumä parahdijashs ne-ifaitams bars wifu, kuri bij apenlufchi leelo mefcha-waldneeku — lahji. Iffalkufchee wifki uf-mahjashs wixam laudami un nefchefligi xerenadami.

Lahjis dufmas laufa fofus, un tos gabaidš fadaufifis, fweeda uf wifkeem. Wifš bars wiflahs gar mefcha malu. Bija breefmigi flats! Lahjis dufchigi zihndamees fipri brehja. Iffalkufchee wifki uf-mahjashs arweenu wairal. Kas drihftieja eet nelaimigo lahji atpeffit? Schahdas eedshwotaji bij leeläs bailäs, jo wifku bars bij tikai kahdus 1000 fofus atfatu. Par laimi pehz zeturdak ftondas bars eegreejashs atfal mefchä. Trofknis wehl lihds pufnaktei atbalfojashs mefchäs, tad tas wafmajam aplufa. — Rihta gahjam taw-lauku apraudfit. Bija fchamfigns flats? Zil refnus fofus lahjis bija nolauftis, gabalu gabalds fahftis, bet tomehr nefehjis atgainotees. Pa plafcho breefmu zetu tahlat eedami, eeraudfijahm diwas afkau pelkäs. Ka lifahs, lahjis bij dahchus wiflus noftis un tee wafchi tos atfal apehdufchi. Galä redfejam ari beidlamo zihnina weetu. Lahjis bij faehftis. Til lahdi fpalwu fufchki un leelako fawu gabali bij atfufchees. Schahdi zihnini noteel daudš reifas! — Wifpahbrigäs medibas fche teel waf ifchifotas, un kas gan ari eefchetu befgaligos mefchus ifmedit?

Polozka notizis fchahds negehligumäs: Kahds tureenes eedshwotajs, kas pawifam bij padewees dsherumam, uf eelas fanahja ftrihda ar fawu feemu, un ta ari labprahf kalpoja fhwajam. Strihdus drihs ween pahwrehtashs par faufchanaas. Samä lopifkä dulumä dsherajš feewai nofoda degunu, apafchepo luhpu un weenu auft. Kai gan breefmigi flats notifa fahneelä, tomehr laufchu faradashs jo daudš, kuri nelo zita newareja darit, ka nelaimigo feemu nowest flimnizä, kur ta otu deenä ari nomira. Wihrs apzeetinatš.

Peterburgä, 1. nowembri. Medizinal-departamentä kahda ihpafcha komifija ifftrahdajufe nofozījumus par tafšes wofeminafchana apteetas.

Peterburga. Ja koleera nahlofchä pawafari pahrditos Peterburgä, tad nodomats tur dibinat lahdu labdaribas beedribu, kuras lozekli butu no augftakohm Peterburgas labrahm. Beedribas udeuwums bufshot: gahdat par neturigeem flimneefeeem, teem apgahdajot wajadfigäs fahles, un bes tam ruhpetees par nabagu behrneem, kuru wezaki nomirtu koleera. Bes tam beedriba gribot iflaifi ifftnojumus par koleeras flimibas fihmeem un aifrahdit uf lihdsfkeem, kuri butu leetajami, tilihds parahdäs tahdas fihmes. Un tad eedshwotajus ari gribot ufajinat, koleeras mironus paglobat zeetäs fahrläs, un ja flimnizäs truhktu telpas, tad nodomats eeriflot pagaidu barakas.

Peterburgä nodomä noturet Europas bankeeru fapulzi.

Zeluminiferija ar finanzmaniferiju eefah-lufe farofkitees par to, ka Zulumas-Wentepils dshelje-jeftä jo drihft riftu buhwets.

Finanzmaniferija ifftrahdajot preefchlikumu walifš femlopibas bantai, kuru nodomajot atwehrt nahlofchä gada.

Krona muifchu pahrdofchanaas finä ifnemot Somiju, ar nahlofchu gadu notife pahgrofijums. Kon-trakti par muifchahm, kuru wehritba pahri par 10.000 rbl., war kluch nolfehgti tikai gubernas wifcheta, pee tam tee apstiprinajami no gubernatora, ja funma fneefas lihds 30.000 rbl., no miniferijos, ja funma fneefas lihds 90.000 rbl. un no waldofchä fenata, ja funma pahri par 90.000 rbl.

No 1. nowembra fch. g. fahjashs fpehka jaunee garnifona preefchirafiti, kuras ari atrodäs nofajijumi par faldaru palihgä nemifchana no zimil-teefu wufes. Ka Peterburgas awifes atfahfta, tad tahda palihgä fauf-fchana pee nepeteefofcha polizijas fpehka, ir atkauta dahchahds atgadijumäs, ta weemehram: preefch fahritbas ulurefchanaas pee teelahm basnijas zeremonijahm un lee-leem gada-firgeem, pee uguns-grehkeem, pee areftantu jeb nofehdeefku egubfifchanaas un fuhitichanaas, un tapat ari preefch dumpya apfpeefchanaas. Weigäs wehl war ifleetat karewu peepalibifchu preefch pafaldifchanaas apbruzoteem kontrebändeefkeem. Karewu peepalibifchu ifprafit ir atkauts ta general-ka ari zimil-gubernatoreem, wifchetas galwai, augftakohm polizijas teefahm, ka ari gubernas nofuhiteem rewidejofcheem fenatoreem. Pee-nahlofchahm karewu wifneefchahm bes lawefchanaas tulin jaispilda zimilteefas prafijums. Schahda atgadijumä ufzem pawehli pahri kareweem zimilteefas preefch-neefš (fchefs). Wifas fhlafas pawehles dod turpretim par karewu fchurpu jeb turpu eefchana u. t. t., karewu komandirs. Gerotfchu ifleetafchana ifdara tikai uf zimil-teefu preefchneela pawehli; bet ja kareweem ufbruftu peepefchi, tad wixem naw janogaida tahda pawehle. Ja weenreis jau eefahftis ifleetat erotfchus, tad karewu wifneefš pawehle jeb komandä til ilgi pafstahwigi, kamehr pahrelejinajees, ka nemeers apfpeefš, un tad atdod wifpawehli atfal zimil-wifneefam. Schee nofajijumi lihdsinajäs teem jau pahfahwofcheem wifäs leelafas walifš.

Waj Schihdi war tift ufneenti muifchneeku Korporacija? — par to tagad Kerfonas gubernä if-zehtees ftrihds. Pehz pahfahwofcheem lifumeem, katrai muifchneeku zilte wajaga bet peeralfitai pee lahdas gubernas wifchneezibas. Morgultis un Bernfteins par tahdu gubernu ifredfejashs Kerfonu. Bet tureenes muifchneeku fopulze, kuri nahjashs fpreest par ufneemifchanaas lubgu-meem, atraidija tos. Atraiditee efot nofpreedufchi par to fuhdset tahlat, tadeht ka ne-efot bijis nelahda lifu-miga atraidifchanaas zehiona. Awifes, kas pahrrunä fcho leetu, fchireas diwas daläs. No weenas pufes fafa, ka muifchneeku goda labad neklahjotees ufzemt Schihdus muifchneeku korporacijäs, un ka pehdejahm efot atlau-jams, bes zehlona iffahdrofchanaas atraidit ufneemifchanaas lubgumus (— tahda teefiba peeder Baltijas muifchneeku korporacijahm —); no otras pufes turpretim ufrahda, ka dahwatam ordenim wajagot bet weenadam fpehkom fipat pee Schihda la pee kufifiga: ja Schihdam negribot atkaut palift par muifchneezibas lozekli, tad newajagot wixam dahwat Wladimira ordeni, bet kad ordera dah-

